

www.rauhankoulu.fi

DRAAMATARINAT 2018

- Draaman keinoin tulevaisuuden taitoja!

Rauhankoulu järjestää koululuokille ja opiskelijaryhmille toimintapäiviä, joissa yhdistyvät globaalikasvatus ja draamamenetelmät. Keskeisiä teemoja ovat globaalit kehityskysymykset, ihmisoikeudet, konfliktien syiden tarkastelu ja rauhanomainen ratkaisu, YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, aktiivinen kansalaisuus ja globaaliin vastuuseen kasvaminen.

Rauhankoulun toimintakokonaisuudet tukevat uusia opetussuunnitelmia ja laaja-alaista osaamista, toimivat ilmiöpohjaisen oppimisen tukena ja oppiainerajat ylittävänä menetelmänä.

Rauhankoulussa käytetään globaalikasvatuksen teemojen käsittelyyn draamatarinoita. Ne ovat käsikirjoitettuja kokonaisuuksia, kehyskertomuksia, joissa tarinaa kuljetetaan toiminnallisesti draamamenetelmien avulla. Draamatarinoissa oppilaat pääsevät eläytymään tarinan kulkuun, toisen ihmisen asemaan ja saavat omakohtaisen kokemuksen käsiteltävistä teemoista. Kaikkien tarinoiden tarkoituksena on kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen ja vahvistaa maailmankansalaisen taitoja.

Tarinat on jaettu kahteen kategoriaan luokka-asteen mukaan. Kategorioissa on opettajan näkökulma toimintapäivien ja tarinan teemojen soveltuvuudesta opetukseen.

- 4.-6. luokkalaisten tarinoiden teemoina ovat kasvaminen globaaliin vastuuseen ja yhdenvertaisuutta edistävään elämäntapaan, lapsen oikeudet kehitykseen liittyen, kestävän kehityksen tavoitteet sekä henkilötason konfliktien syiden pohtiminen ja rauhanomainen ratkaisu. Draaman avulla harjoitellaan toisen asemaan eläytymistä, erilaisten näkökulmien ottamista ja ongelmanratkaisutaitoja. Opettajan näkökulman on kirjoittanut erityisopettaja Hanna Niittymäki.
- Yläkoulu ja lukioikäisten tarinoissa tarkastellaan laajemmin globaaleja kehityskysymyksiä ja konflikteja, ihmisoikeuskysymyksiä, YK:n kestävän kehityksen tavoitteita, osallisuutta ja mahdollisuuksia toimia oikeudenmukaisemman maailman puolesta. Opettajan näkökulman on kirjoittanut historian- ja yhteiskuntaopinopettaja Johanna Laaja.

Rauhankoulun draamatyöskentelyä määrittelee hyvin Owensin ja Barberin asettamat neljä lähtökohtaa draaman käytölle opetustyössä:

1. Vakaa uskomus siitä, että draama on vakavasti otettava leikki, joka tarjoaa mahdollisuuden tilanteessa oppimiselle.
2. Draaman käytöstä saatu kokemus
3. Empiiriset todisteet draaman toimivuudesta (mm. draamatarinat)
4. Mahdollisuus vaikuttaa draamaprosessin kautta

Alakoulun 4.-6. luokkalaisille

Opettajan näkökulma:

Tämän päivän opettajina tehtäviimme kuuluu kasvattaa oppilaitamme globaaliin vastuuseen ja yhdenvertaisuutta edistävään elämäntapaan. M. K. Gandhi on arvioinut omaa rooliaan opettajana ja kasvattajana suunnilleen näin: " Ollakseni heidän todellinen opettajansa minun on kosketettava heidän sydämiään. Kun sydämiä on kosketettu, ajattelu voi muuttua ja kädet ja jalat saadaan liikkeelle".

Empaattisuutta eivät mielestäni riitä herättämään fraasit kuten: "Yritä ajatella, miltä hänestä tuntuu." tai "Haluaisitko itseäsi kohdeltavan noin?". Tarvitaan todellisia kokemuksia.

Rauhankoulu tarjoaa opettajille oivan keinon oppilaiden sydänten todelliseen koskettamiseen. Ennen kaikkea draamatarinat Janesta sekä Rabian ja Malalain matkasta edesauttavat ymmärtävän empatian heräämistä. Tarinoissa eläydytään näiden ihmisten elämään tavalla, joka tekee heidät eläviksi ihmisiksi. Oppilaat saavat mahdollisuuden pohtia tarinoiden henkilöiden kokemia koettelemuksia ja eläytyä heidän tekemiinsä valintoihin ikään kuin todellisissa tilanteissa. Tunteiden heräämisen lisäksi draamatarinoiden työstössä on tärkeää monien näkökulmien esiin tuleminen eri henkilöiden kautta. Oppilaat saavat mahdollisuuden harjoitella omia yhteistyö-, ongelmanratkaisu-, dialogitaitojaan sekä aktiivisen kansalaisuuden taitojaan.

Suosittelen lämpimästi kaikille opettajille Rauhankoulun toimintakokonaisuuksien tilaamista. Eniten vierailusta saa irti, kun työstää Rauhankoulun teemoja sekä ennen toimintapäiviä, että niiden jälkeen oman ryhmänsä kanssa. Rauhankoulun ohjaajilta saa asiantuntevaa apua globaalikasvatuksen opetusmateriaalien hyödyntämiseksi.

Erityisopettaja Hanna Niittymäki

4.-6. luokkalaisten tarinat

Jane, Dandoran laidalla

"Paperikassit ovat erityisen arvokkaita", kertoo Dandoran naiset -ryhmän puheenjohtaja Atieno. Dandoran kaatopaikalla ahkeroinvat naiset tienaa päivässä 50 sentistä kahteen euroon keräämällä ja myymällä kierrätykseen kelpaavaa jätettä. Dandoran kaatopaikka on Kenian suurimpia ja ainoa laatuaan pääkaupungissa Nairobissa.

Teini-ikäisten lasten tulisi olla koulussa, mutta puolenpäivän aikaan monet heistä liittyvät äitiensä avuksi. Vuoden lopulla Jane, 13, pitäisi läpäistä alakoulun päättötodistukseen liittyvät kokeet. Silti hän auttaa äitiään työssä ja hoitaa sairasta pikkusiskoaan kotona. Ei ole ollenkaan varmaa, saako Jane koulunsa päätökseen.

Tarinan kautta osallistujat pääsevät pohtimaan naisten ja tyttöjen asemaa, sekä koulunkäynnin vaikutusta lasten ja nuorten tulevaisuuteen. Tarina pohjautuu todelliseen tilanteeseen ja olosuhteisiin. Tarina sijoittuu Itä-Afrikkaan, Kenian pääkaupunkiin Nairobiin.

Teemoja, joita tarinan avulla voidaan käsitellä: lapsen oikeudet kehityksen näkökulmasta, YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, yhdenvertaisuus, aktiivinen kansalaisuus, kehitysmaiden arki ja globaalit kehityskysymykset.

Tarina soveltuu 4.luokkalaisille ja sitä vanhemmille.

Rabian ja Malalain matka

Tarina kertoo kahden 13-vuotiaan tytön pakomatkasta Lähi-idän ja Euroopan läpi Suomeen vuonna 2015. Malalai, toinen tarinan päähenkilöistä, on kotoisin Afganistanin pääkaupungista Kabulista ja vammautunut astuttuaan pikkutyttönä maamiinaan. Malalain äiti työskentelee aktiivisesti naisten oikeuksien ja koulutuksen puolesta. Malalai itse haaveilee opiskelevansa insinööriksi. Rabian perheessä ei ole totuttu ajattelemaan, että naisen tarvitsisi kouluttautua. Rabian äiti on kotiäiti ja Rabia perheensä ensimmäinen tyttö, joka on oppinut lukemaan. Rabia on syntynyt pakolaisena Pakistanissa, Peshawarin kaupungissa, eikä ole koskaan käynyt Afganistanissa.

Tyttöjen tarinat yhtyvät, kun Malalain äiti päättää paeta Peshawariin tyttäreen kohdistuneiden uhkausten vuoksi. Mutta Peshawarista matka vasta alkaa. Draamatarinan myötä päästään tarkastelemaan pakolaisuutta ja sen moninaisia syitä 2010-luvulla. Tarina perustuu todelliseen tilanteeseen, mutta henkilöhahmot ovat kuvitteellisia.

Teemoja, joita tarinan avulla voidaan käsitellä: pakolaisuus ilmiönä, pakolaisuuden syyt, globaalit kehityskysymykset ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteet, aktiivinen kansalaisuus ja globaaliin vastuuseen kasvaminen. Toimintakokonaisuus on suunnattu 11-15 -vuotiaille.

Nabila tahtoo kouluun

Nabila on 8-vuotias löytölapsi, jonka päivät kuluvat kotitöissä ja kasvattivanhempiensa pieniä lapsia hoitaessa suuren kaupungin laidalla olevassa slummissa. Hän haaveilee arkeologin ammatista, koska haluaisi päästä pyramideihin tutkimaan jälkiä entisajan loistosta, mutta ensin Nabilan pitäisi päästä kouluun.

Tarinan aikana oppilaat pääsevät tutustumaan rauhan- ja kehityskysymyksiin kuvitteellisen, Sudanin pääkaupunkiin Khartumiin sijoittuvan draamatarinan kautta. Teemoja, joita tarinan avulla voi käsitellä: YK:n kehitystavoitteet, Lapsen oikeuksien sopimus, koulunkäynnin merkitys, unelmat, yhteistyö. Tarina soveltuu 3.- 4. luokkalaisille.

Yläkoululaisille ja lukioikäisille

Opettajan näkökulma

Yläkoulu- ja lukioikäisille opiskelijoille suunnattu rauhan- ja globaalikasvatus käsittelee globaaleja kehityskysymyksiä, ihmisoikeuksia kehityksen näkökulmasta, arkisia ja globaaleja konflikteja sekä niiden rauhanomaista ratkaisua. Globaalikasvatus on aina toimintaan ohjaavaa ja kannustavaa. On oleellista vahvistaa opiskelijoiden uskoa omiin mahdollisuuksiin vaikuttaa yhteiskunnassa ja siten muuttaa asioita paremmaksi. Rauhankoulun toimintakokonaisuudet tukevat uusia opetussuunnitelmia ja laaja-alaista osaamista (L2 ja L7), toimivat ilmiöpohjaisen oppimisen tukena ja oppiainerajat ylittävänä menetelmänä.

Olen opettanut historiaa ja yhteiskuntaoppia yläkoulusta aikuislukioon. Historiassa, kuten monissa muissakin oppiaineissa, piilee vaara nationalististen asenteiden ja stereotyyppien vahvistamiseen. Parhaimmillaan opetus voi kuitenkin edistää rauhan kokonaisvaltaista ymmärtämistä, yhdenvertaisuutta ja ohjata nuoret toimimaan!

Onko koulussa opiskelijoilla mahdollisuutta omaehtoiseen arvopohdintaan? Pohdinta vie enemmän aikaa kuin suora tiedonsiirto ja vaatii opettajalta paljon valmistelemaa työtä. Olen huomannut, että opettajan arki on kiireistä ja kirjan ulkopuolisten tehtäväkokonaisuuksien laatiminen hautautuu helposti muun työn alle. Tässä Rauhankoulun draamatarinat ja toimintakokonaisuudet auttavat opettajaa. Rauhankoulun toimintakokonaisuudet houkuttelevat opiskelijoita pohtimaan itse ja ottamaan asioista selvää.

Rauhankoulun draamatarinat kuljettavat meidät yksilön tarinan kautta sisään historiallisiin tapahtumiin. Tutustu vaikka Nhial-nimisen pojan tarinaan pakolaisuudesta Etelä-Sudanissa tai Rosa Parksin bussimatkaan, josta alkaa tärkeä kansalaisoikeustaistelu Yhdysvalloissa. Tarinoissa tapahtumat eivät jää maininnan tasolle, faktoiksi power pointeille, vaan osallistujat pääsevät pohtimaan tapahtumien moniulotteisuutta ja valintojen kauaskantoisia vaikutuksia.

Historian- ja yhteiskuntaopinopettaja Johanna Laaja

Yläkoululaisten ja lukioikäisten tarinat

Nhialin tarina pakolaisuudesta

Tarina kertoo 14-vuotiaan eteläsudanilaisen pojan pakomatkasta aseistautuneiden joukkojen hyökätessä hänen kotikyläänsä Etelä-Sudanissa vuonna 2013. Pakomatallaan Nhial päätyy YK:n pakolaisleirille Ugandaan. Osallistujat pääsevät yhdessä miettimään Nhialin tulevaisuuden mahdollisuuksia. Tarinan kautta tutkitaan globaaleja kehityskysymyksiä ja sodan aiheuttamia seurauksia yksilön, nuoren ihmisen näkökulmasta. Rajuista aiheista huolimatta toivo paremmasta ja usko tulevaisuuteen kantavat osallistujat läpi tarinan tapahtumien.

Teemoja, joita tarinan avulla voidaan käsitellä: pakolaisuus ilmiönä, sen syyt ja seuraukset, kestävän kehityksen tavoitteet (Agenda 2030), yhdenvertaisuus, kansalaisvaikuttaminen ja globaalivastuu. Tarina pohjautuu todelliseen tilanteeseen ja olosuhteisiin.

Rosa Parks – kansalaisrohkeutta

Voiko yksi ihminen muuttaa maailmaa paremmaksi? USA:n etelävaltioissa 1950-luvulla koko yhteiskunta oli jakautunut kahtia, sorrettujen mustien ja etuoikeutettujen valkoisten maailmaan. Jaottelu koski kaikkea: kouluja, puistonpenkkejä, kahviloita ja busseja. Vuonna 1955 tummaihoisen ompelija Rosa Parks päätti uhmata epäoikeudenmukaista lakia, eikä antanut paikkaansa bussissa valkoiselle miehelle. Tästä seurasi tapahtumaketju, joka päättyi lopulta rotuerottelulain kumoamiseen Alabamassa.

Yhdessä pohditaan väkivallatonta vaikuttamista ja sitä onko meidän yhteiskunnassamme eriarvoisuutta. Miten syrjintään voidaan puuttua ja, kuinka ihmisoikeuksien toteutumista voidaan edistää?

Teemoja, joita tarinan avulla voidaan käsitellä: ennakkoluulot, rasismien vastaisen liikkeen historia, rohkeus toimia ja puuttua asioihin, ihmisoikeudet, aktiivinen kansalaisuus ja globaaliin vastuuseen kasvaminen. Tarina soveltuu 6. luokkalaisille ja sitä vanhemmille. Tarina perustuu tositapahtumiin.

Ryöstetty meri

Mitä senegalilainen kalastajaperhe voi tehdä, kun kalat alkavat kadota tutuilta rannikkovesiltä? Tarinassa tutustutaan Sireen, teini-ikäiseen poikaan, jonka perhe joutuu vaikeuksiin, kun ulkomainen tehokalastus vie kalat mereltä. Osallistujien kanssa tutkitaan, miten ongelma vaikuttaa Sireen perheeseen ja mitkä syyt ovat kalakadon taustalla. Yhdessä ideoidaan kansalaisvaikuttamisen tapoja ja harjoitellaan niitä. Toiminnallisten harjoitusten avulla osallistujat pohtivat globaalin talouden ilmenemismuotoja, kehityskysymyksiä ja yhteiskunnallisiin asioihin vaikuttamista. Tarina perustuu todelliseen tilanteeseen Länsi-Afrikassa, mutta henkilöhahmot ovat kuvitteellisia.

Tarinan teemat: kehitysmaiden arki, osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen, globaalivastuu, rauhanomainen konfliktien ratkaisu, rakenteellinen väkivalta.